

CRNA GORA

SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE

Broj: 36 - 20

Podgorica, 27. decembar 2020. godine

Savjet za građansku kontrolu rada policije, u daljem tekstu Savjet, u sastavu **mr.sci. Aleksandar Saša Zeković, prof. dr Dražen Cerović, doc.dr Branislav Radulović, dr Aleksandar Mugoša i advokat Zoran Čelebić**, postupajući po pritužbi **građanina E.D. iz Podgorice** provjerio je postupanje **policijskih službenika Centra bezbjednosti (CB) Podgorica** i usvojio je, nakon razmatranja dostupne dokumentacije, pristiglih izjašnjenja i obavljene rasprave, sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Savjet za građansku kontrolu rada policije primio je i uzeo u rad pritužbu građanina E.D. U vezi sa postupanjem pripadnika Stanice kriminalističke policije za suzbijanje krvnih delikata i nasilja u porodici, Odjeljenje bezbjednosti kriminalističke policije - Centar bezbjednosti Podgorica, od 3. marta 2020. godine.
2. Građanin je u pritužbi istakao da je navedenog dana po dolasku službenika policije u njegovu kuću u cilju pronalaska njegovog brata, odgovorio na njihov poziv i pošao u službene prostorije CB radi davanja izjave. U ovom postupku, policijski službenici su ga, kako je naveo, maltretirali koristeći elektrošok za udarce u predjelu slabina, šamarali, pokazivali slike u cilju identifikacije lica, i povelili na poligraf sa zahtjevom da na svako pitanje odgovara odrično, kako je i primoran postupio.
3. Odveden je u mračnu prostoriju gdje je bilo više uniformisanih lica sa maskama i puškama, sa kapuljačama na glavi, gdje su ga tukli zahtjevajući da prizna krivično djelo bacanje bombe.
4. Ponavljao je da ne zna o čemu se radi, nakon čega su ga sjeli na stolicu i nastavili sa udaranjem i maltretiranjem, a potom povelili u kancelariju gdje je bio primoran potpisati izjavu o priznanju slučaja. Inspektor koji ga je poveo do tužioca ga je tukao, šamarao i psovao u cilju iznuđivanja priznanja a prilikom odvođenja kod tužioca mu je naredio da ništa ne saopštava advokatu, i da mora priznati sve što mu je stavljeno na teret. Građanin E.D. je saopštio Savjetu da je bio smrtno prestravljen i prestrašen od fizičkog i psihičkog maltretiranja, i da zato advokatu nije ništa rekao, a kod tužioca je sve priznao kako stoji u izjavi koju su, kako je ustvrdio, napisali službenici policije.
5. Građanin je u zaključnici svoje pritužbe istakao da mu kritičnom prilikom pripadnici policije nijesu dozvolili da angažuje advokata, niti mu dali rješenje o zadržavanju, niti potvrdu o oduzimanju telefona. U prilogu svoje pritužbe građanin E.D. je dostavio: zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina, informativni list za zadržavanje, izvještaj ljekara specijaliste psihijatra od 06.03.2020. godine, izvještaj

ljekara specijaliste hirurga od 05.03.2020. godine i izvještaj ljekara specijaliste ortopeda od 06.03.2020.godine.

- 6.Savjet je predmetni slučaj uzeo u razmatranje, istim zadužio svog člana dr Vladimira Dobričanina i obratio se Upravi policije da informiše o slučaju. Po imenovanju novog člana u ime Ljekarske komore, predmetom je zaduženom, u svojstvu obrađivača i izvjestioca, dr Aleksandar Mugoša.
- 7.Uprava policije u odgovoru koji je u vezi predmetnog slučaja dostavila Savjetu je navela da su službenici Stanice kriminalističke policije za suzbijanja krvnih delikata i nasilja u porodici, Jedinica kriminalističke policije za suzbijanje terorizma i požara, eksplozija i havarija u cilju rješavanja teških krivičnih djela iz oblasti požara i eksplozija iz prethodnog perioda, kroz sprovođenje proaktivno istražnih policijsko - tužilačkih aktivnosti, došli do pouzdanog podatka da je lice E.D. saučesnik u izvršenju više krivičnih djela izazivanja opšte opasnosti i nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija, te da je djelovao u kriminalnoj grupi koja je u produženom trajanju za račun drugog lica, odnosno podstrekavanja od strane drugog lica za izvršenje teških krivičnih djela. S tim u vezi, 03.03.2020. godine, policijski službenici Jedinice policije Konik su uputili E.D. da se odmah javi u CB Podgorica u Jedinicu kriminalističke policije za suzbijanje terorizma i PEH-a radi prikupljanja obavještenja, na šta je on odgovorio da će poći sa policijskim službenicima do prostorija CB.
- 8.Dolaskom u CB Podgorica, građanin E.D. je, tvrdi Uprava policije, u skladu sa svim procedurama poligrafski ispitan, i nije prošao ispitivanje, što potvrđuje Izvještaj. Uprava policije u svom odgovoru posebno je naglasila da je opšte poznato da se poligrafsko ispitivanje isključivo može sprovesti na osnovu dobrovoljnog pristanka ispitanika, jer uprotivnom tehničke i psiho-fizičke sposobnosti i mogućnosti ispitanika to ne bi dozvolile.
- 9.Prilikom obavljanja informativnog razgovora u prostorijama CB Podgorica, prema tvrdnjama Uprave policije, građanin,E.D. je u potpunosti priznao izvršenje više krivičnih djela sa licima koji su članovi kriminalne grupe, koji se trenutno nalaze u Istražnom zatvoru Podgorica, zbog izvršenja više teških krivičnih djela iz oblasti PEH-a, odnosno podmetnja požara i eksplozija na štetu više uglednih građana Podgorice, a prilikom prikupljanja obavještenja detaljno je opisao način, vrijeme kao i mjesto izvršenja, a dodatn je prepoznao i identifikovao sa video zapisa još jedno NN žensko lice koja je takođe bila svjedok u izvršenju krivičnih djela navedene kriminalne grupe.
- 10.Ova ženska osoba, saopšteno je Savjetu iz Uprave policije, do tada nepoznata policijskim službenicima, takođe je saslušana u Osnovnom državnom tužilaštvu (ODT) u kontekstu navedenih događaja, i, prema navodima policije, potvrdila je svoje učešće. Nakon konsultacija sa nadležnim tužiocem u ODT u Podgorici, građanin E.D. je lišen slobode i u podrumskim prostorijama CB Podgorica kriminalistički registrovan, tvrdi policija, kako nalaže zakonska procedura koja se realizuje prema svim licima koja se lišavaju slobode.
- 11.Uprava polivcije je saopštila da mu nije mu izdato rješenje o zadržavanju jer zakon ne predviđa postojanje takvog rješenja, već se sačinjava službena zabilješka o lišenju slobode, koja se kao interni policijski akt koristi i dostavlja nadležnom tužilaštvu, a ne licu lišenom slobode. Mobilni telefon koji je privremeno oduzet od E.D. biće predmet odgovarajućih vještačenja kroz sprovođenje izviđajnih mjera i radnji i kada za to budu stečeni zakonski uslovi shodno odlukama postupajućeg tužioca biće vraćen vlasniku ili zadržan do okončanja postupka.

12. Poseban osvrt ovom prilikom Uprava policije je učinila na činjenicu da je E.D. kod postupajućeg tužioca dao detaljniju i potpuniju izjavu nego u policiji i u potpunosti priznao sva navedena krivična djela zbog kojih se i sumnjiči, što ukazuje da tvrdnja iz pritužbe o „pripremljenoj izjavi“ nema činjenično utemeljenje.
13. Uprava policije je navela i da građanin E.D. prilikom saslušanja kod tužioca, nije izjavio primjedbe na rad policijskih službenika, nije imao vidnih povreda, i nije se žalio da je na bilo koji način zlostavljan ili se prema njemu postupalo na neprofesionalan način uzimajući u obzir činjenicu da je prilikom njegovog saslušanja pred postupajućim tužiocem svo vrijeme bio prisutan advokat po ličnom izboru.
14. Nakon saslušanja kod tužioca, saopštila je Savjetu Uprava policije, građanin E.D. kao i članovi njegove porodice, navodno su kontaktirali policijskog službenika koji je sve vrijeme učestvovao u navedenim predmetima kako bi se istom zahvalili zbog profesionalnog odnosa kroz preduzimanja i sprovođenja mjera i radnji u službenim prostorijama CB Podgorica, nakon čega su ga, u znak zahvalnosti, pozvali na piće, a takođe i napravili zajedničku fotografiju mobilnim telefonom.
15. Uprava policije je dalje konstatovala i da se iz svega gore navedenog moglo zaključiti da je E.D. pod pritiskom drugih lica pokušao izmanipulisati kompletnom situacijom, te da se želio lažno predstaviti i ubijediti policijsko-istražne organe, i javnost da nije učesnik ovih događaja.
16. Uprava policije je saopštila da se za vršenje ljekarskih pregleda u zdravstvenoj ustanovi javio 5. marta 2020. godine kada mu nijesu konstatovane povrede srazmjerno „navodno upotrijebljenoj sili“, kako je naveo u pritužbi, a policijski službenici su u saznanju da je preko svojih advokata pokušavao da ukaže postupajućem tužiocu u ODT da je izjavu koju je dao kod istog tužioca, dao pod pritiskom, jer mu je vjerovatno nakon konsultacije sa advokatom, postalo jasno da izjava data u toj fazi postupka odnosno izviđaja predstavlja dokaz.
17. Uprava policije je informisala Savjet da je prema internim policijskim evidencijama građanin E.D. evidentiran kao bezbjednosno interesantna osoba, da je navodno vrlo prijeke naravi, sklon vršenju krivičnih djela iz oblasti požara i eksplozija, kao i krivičnih djela neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga, i zbog istih je u prethodnom periodu osuđivan njegov rođeni brat E.I.D. koji je takođe bezbjedonosno interesantno lice, a nakon višegodišnje zatvorske kazne napustio je Crnu Goru i trenutno se nalazi u Italiji.
18. Odgovor Uprave policije Savjet je dostavio podnosiocu pritužbe građaninu E.D. na upoznavanje sa sadržinom i izjašnjenje.
19. Savjet je, nakon određenog vremena, kontaktiran od strane advokata podnosioca pritužbe, B.V, koji se interesovao za status predmeta. Kako nije bio upoznat da se podnosilac pritužbe nije izjasnio na navode iz Uprave policije, istom je, odmah dostavljen odgovor Uprave policije broj 074/20-9866 na predmetnu pritužbu sa pozivom da se na navode Uprave policije izjasne u najkraćem roku.
20. Savjet konstatuje da se, do okoćanja rada na ovom predmetu, podnosilac pritužbe nije izjasnio na navode Uprave policije koje je ista saopštila u odgovoru na njegovu pritužbu.
21. Savjet nema saznanja da je građanin E.D. zatražio ljekarsku pomoć tokom svog boravka i zadržavanja u službenim prostorijama Uprave policije ili ODT, što se može tumačiti i odsustvom povjerenja i prisustvom straha da bi na taj način dodatno ugrozio svoju bezbjednost i integritet.

22. Savjet konstatuje da je građanin E.D. naknadno, ali odmah po savjetu svog pravnog zastupnika, obavio određene zdravstvene preglede i o tome priložio prateću dokumentaciju.
23. Savjet pohvaljuje postupak ljekara specijalista psihijatra i hirurga koji su u izvještaju o obavljenom pregledu jasno konstatovali (1) da se pacijent žali na posljedice stresa kojem je bio izložen postupanjem policijskih službenika odnosno (2) da je zadobio udarce po tijelu od strane službenika Ministarstva unutrašnjih poslova.
24. Savjet primjećuje da je takav pristup izostao prilikom prijema i pregleda podnosioca pritužbe u Urgentnom centru pa se u medicinskom izvještaju samo konstatuje da je "lice iz nasilja".
25. Savjet primjećuje da u kontinuitetu izostaje iznošenje mišljenja odnosno tumačenja vjerovatnoće povezanosti fizičkih i psiholoških nalaza sa mogućom torturom ili zlostavljanjem odnosno sa navodima pacijenata da je istima bio izložen.
26. U minulom periodu Savjet je u skladu sa svojim resursima i kapacitetima posvetio pažnju jačanju kapaciteta medicinskih i drugih profesionalaca što potvrđuje i priprema, objavljivanje i distribucija Priručnika za djelotvornu istragu i dokumentovanje torture i drugog svirepog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja.
27. Na osnovu dostupne dokumentacije i dostupnih izjašnjenja Savjet nije mogao sa potpunom sigurnošću potvrditi navode iz pritužbe ali ih nije mogao ni odbaciti.
28. Ovo zato što je Savjet svjestan, iz svog profesionalnog iskustva, imajući u vidu i druge predmete na kojima je radio, naročito u ovoj godini, da se često rad kriminalističke policije fokusira na neprihvatljive metode i pritiske koji predstavljaju iznuđivanje priznanja ili pružanja obavještenja, te da se u službenim prostorijama policije nalaze različiti nedozvoljeni predmeti koji su pogodni za zlostavljanje građana.

**U IME SAVJETA ZA GRAĐANSKU
KONTROLU RADA POLICIJE**

Zoran Čelebić, predsjednik

